

Page 243

4.12.1 Word stress

[bən ta:h də]	not	[bən ta:hd ə]
[bjauN dən]	not	[bjau Ndən]
[k'iə Lə xəʏ]	not	[k'iəL əx əʏ]
[L'ɛh bə Nən]	not	[L'ɛhb ə Nən]

[ka:R Nəʏ]	but	[ka:RN]
[sdrɔ:N d'ən]	but	[sdrɔ:N]
[k'aRʃ dɪç]	but	[k'aRʃd]
[br'ɛx gə xəʏ]	but	[br'ɛxg]

putag	[puh dag]	freiceadan	[fr'ɛç g'ə dan]
ceartaich	[k'aRʃ dɪç]	sròn	[sdrɔ:n]
Alba	[a La bə]	arm	[a ram]

		
photograph	photography	photographic

 pervert	 pervert
 survey	 survey
 permit	 permit
 invalid	 invalid

1 Syllable	2 Syllables	3+ Syllables
 cas [kas]	 bàta [ba:hdə]	 camanachd [kamanəxg]
 sìth [ʃi:]	 beanntan [bjauNdən]	 leabhraichean [Lʲo:riçən]
 lag [Lag]	 ceannard [kʲaNəRd]	 diochuimhneachadh [dʲiəxənəxəʃ]

 NicAoidh [Nʲiç'gʲɪ]	 MacMhuirich [maxg'vurʲiç]	 MacGumaraid [max'gumərɪdʲ]
 MoLiubha [mə'Lʲu.ə]	 MaRuibhe [mə'Rʲuɪjə]	 MacGilleEathain [maxgʲɪ'LʲɛɛNʲ]
 DiLuain [dʲɪ'LʲuəNʲ]	 DiCiadain [dʲɪ'kʲiədɪNʲ]	 DiarDaoin [dʲəR'Dʲu:ɪNʲ]

Blas na Gàidhlig - The Sounds

<div>mac Phàdraig</div> <div>[maxg fa:drɛgʲ]</div>	<div>MacPhàdraig</div> <div>[maxg'fa:drɛgʲ]</div>
<div>mac Eòghain</div> <div>[maxg jɔ:ːɪNʲ]</div>	<div>MacEòghain</div> <div>[maxg'jɔ:ːɪNʲ]</div>

Gaelic	Irish
MacAonghais	Mac Aonghais
MacColla	Mac Colla
MacGilleDhuibh	Mac Giolla Dhuibh
MacRaghnaill	Mac Raghnaill
MacShuibhne	Mac Shuibhne

<div>Dùn Bheagan</div> <div>[dun'vegan]</div>	<div>Inbhir Aora</div> <div>[iN'ɪr'ɪw:ərə]</div>
<div>Cille Bhrìde</div> <div>[k'ɪl'ə'vri:dʲə]</div>	<div>Baile Sheumais</div> <div>[balə'he:mɪʃ]</div>
<div>Clann Dòmhnail</div> <div>[kLaN'dɔ:ːɪLʲ]</div>	<div>Clann Ulaidh</div> <div>[kLa'NuLɪ]</div>

Mis-spelling	suggests	but actually is
Inbhirnis	[iN'ɪr'ɪnɪʃ]	[iN'ɪr'ɪnɪʃ]
Portrigh	[pɔR'dri]	[pɔRʲ'dri:]

an-diugh [əN'd'u]	a-mhàin [ə'va:N]	a-nuas [ə'Nuəs]
a-réir [ə'Re:r]	taigh-beag [tə'beg]	an-uiridh [ə'Nur'ɪ]

buntàta [bəN'ta:hdə]	seampù [ʃəm'pu]
Catriona [ka'triənə]	Doiliona [dɔ'li:nə]
Gillebride [g'iL'ə'brɪ:d'ə]	Cairistiona [ka'ɪf'd'iənə]

Common spelling	suggests	but actually is
àrd-ìre	[a:Rdirə] or [aRd'i:rə]	[a:Rd i:rə]
droch-bheachd	[drɔxvəxg] or [drɔx'vəxg]	[drɔx vəxg]
bileag-fiosrachaidh	[bilagfisrəxɪ] or [bilag'fisrəxɪ]	[bilag fisrəxɪ]
cruth-tìre	[kruht'irə] or [krə'ti:rə]	[kruh t'i:rə]

Exercise 100.

01	a-mhàin	[əva:N]	02	dùinte	[du:N'd'ə]
03	bruidhinn	[bri.ɪN]	04	dìomhair	[d'iəvɪr]
05	amannan	[aməNən]	06	eagalach	[egəLəx]
07	casan	[kasən]	08	móran	[mo:ran]
09	MacAoidh	[maxgɔj]	10	a-steach	[əʃd'ɛx]
11	taighean	[tɛhən]	12	Dùn Barra	[dunbaRə]
13	ciallachadh	[k'iəLəxəɣ]	14	cabadaich	[kabədiɔ]
15	an-diugh	[əN'd'u]	16	mearachd	[mɛrəxg]
17	balaich	[baLɪɔ]	18	caistealan	[kaʃd'əLən]
19	athraichean	[aɪɔən]	20	lus	[Lus]

Page 250

4.12.3 Compounds and stress

 rolling	+ pin	 rolling-pin
 blue	+ bottle	 bluebottle

 taigh [tʰɨj]	+ beag [beg]	 taigh-beag [tə'beg]
 taigh [tʰɨj]	+ dubh [duh]	 taigh-dubh [tə'duh]
 sgian [sg'ian]	+ aran [aran]	 sgian-aran [sg'ən'arɛN]

 leth [L'eh]	+ ceann [k'auN]	 lethcheann [L'ɛçaN]
 mór [mo:r]	+ tìr [t'i:r]	 mórhìr [mo:rhɪr]
 mór [mo:r]	+ cùis [ku:f]	 mórchuis [mo:rxuf]
 neo [N'ɔ]	+ nì [N'i:]	 neoini [N'ɔni]
 bà [ba:]	+ taigh [tʰɨj]	 bàthaich [ba:hɪç]

4.12.4 Unstressed vowels

Màiri [ma:rɪ]	doras [dɔrəs]	dùnadh [du:nəʊ]
lìtir [L'ihd'ɪr]	cnàmhan [krã:vən]	Gàidheal [gɛ:.əl]
dùnaidh [du:nɪ]	baile [balə]	ceòlmhor [k'ɔ:Lvər]

aran [aran]	leathad [L'ɛhad]	onarach [ɔnarəʃ]
-------------	------------------	------------------

dì [d'i:]	+ cuimhne [kũjnə]	⇒ dìochuimhne [d'iəxənə]
dùn [du:n]	+ Déagh [d'e:]	⇒ Dùn Déagh [dun'd'e:]
dùn [du:n]	+ Blàthain [bLa:.ɛN']	⇒ Dùn Bhlàthain [dun'vLa:.ɛN']
faoin [fw:N']	+ sgeul [sg'iaL]	⇒ faoinsgeul [fw:N'sg'iaL]
fìor [fìər]	+ eun [ian]	⇒ fioreun [fìərən]
miol [miəl]	+ cù [ku:]	⇒ miolchu [miəlXu]
moch [mɔx]	+ tràth [tra:]	⇒ mochthràth [mɔxra]
oil [ɔl]	+ beum [be:m]	⇒ oilbheum [ɔlvem]

Blas na Gàidhlig - The Sounds

sgian-arain [sg'ən'arɛNɪ]
leabhar-lann [L'ɔ.ərLaN]

neo-chiontach [N'ɔçəNdəx]   neo-éifeachdach [N'ɔ'e:fəxgəx]

bana-bhuidseach [baNə vud'jəx]

ban-rìgh [bãũNri]   banntarach [bãũNdrəx]
banarach [banarəx]   banaïs [banɪf]

Equal Stress	
ana- [ana]	ao- [u:]
ath- [ah]	deagh- [d'o:]
deann- [d'auN]	droch- [drɔx]
eu- [e:]	fior- [fɪər]
fo- [fɔ]	sàr- [sa:r]
seann- [ʃauN]	sìor [ʃɪər]

dochair [dɔxarʲ]	⇐ do + cor
dìochuimhneachadh [dʲiəxənəxəʏ]	⇐ dì + cuimhneachadh
seanmhair [ʃɛnɐvʲrʲ]	⇐ seann + màthair
soisgeal [sɔʃgʲaL]	⇐ so + sgeul

Page 264

4.12.5 Exceptions and special endings

-(a)ichean [ɪçən] leabhraichean [Lʲɔ:rɪçən] litricean [Lʲihdɪçən]	-(a)ich [ɪç] balaich [baLɪç] aithrisich [aʲɪʃɪç]
-(e)an [ən] taighean [tɛhən] comasan [koməsən]	-(a)idhean [ɪjən] molaidhean [mɔLɪjən] céilidhean [kʲe:ɪjən]
-tan [dən] beanntan [bjauNdən] liontan [LʲiəNdən]	-tean [dʲən] sgoiltean [sgoldʲən] ceistean [kʲeʃdʲən]
-(e)annan [əNən] uaireannan [uəʲəNən] deochannan [dʲɔxəNən]	-(e)achan [əxən] déileachan [dʲe:ləxən] ballachan [baLəxən]

Blas na Gàidhlig - The Sounds

-(a)ich [ɪç] caraich [kariç] cuidich [kud'ɪç]	-(a)inn [ɪNʲ] rachainn [raxɪNʲ] mholainn [vɔlɪNʲ]
-(e)achadh [əxəɥ] aithneachadh [aNʲəxəɥ] abachadh [abəxəɥ]	-(a)idh [ɪ] cuideachaidh [kudʲəxɪ] buailidh [buəlɪ]
-(e)adh [əɥ] dhùineadh [ɣu:Nʲəɥ] dùnadh [du:nəɥ]	-(e)ann [əN] buidheann [bujəN] caorann [kw:rəN]
-(a)ig [ɪgʲ] dùraig [du:ɾɪgʲ] aisig [aɪgʲ]	-(a)igeadh [ɪgʲəɥ] bodraigeadh [bɔdɾɪgʲəɥ] fàilligeadh [fa:Lɪgʲəɥ]

dachaigh [daxɪ]	éirigh [e:ɾɪ]
ìomhaigh [iəvɪ]	aiseirigh [aʃerɪ]
ionnsaigh [jũ:Nsɪ]	ùrnaigh [u:RNɪ]

Steòrnabhaigh [ʃdʲɔ:RNəvaj]	Bhatarsaigh [vahdərsaj]
Rònaigh [Rɔ:naj]	Beàrnaraigh [bja:RNəraj]
MacAmhlaigh [max'gāũLaj]	Fhionnlaigh! [jũ:NLaj]

-ail [aɪ]	-eid [adʲ]	-eil [aɪ]
beòthail [bjɔ:.aɪ]	aiseid [aʃadʲ]	càirdeil [ka:Rdʲaɪ]
fearail [fɛraɪ]	rifeid [Rɪfadʲ]	pròiseil [prɔ:ʃaɪ]

-(e)ag [ag]	-(e)an [an]
marag [marag]	lochan [Lɔxan]
feòrag [fjɔːrag]	balachan [baLəxan]

-ag [ag] ⇒ -aig [ɛgʲ]	-eag [ag] ⇒ -eig [ɛgʲ]
marag [marag] ⇒ maraig [marɛgʲ]	caileag [kalag] ⇒ caileig [kalɛgʲ]
gealag [gʲaLag] ⇒ gealaig [gʲaLɛgʲ]	bileag [bilag] ⇒ bileig [bilɛgʲ]

-an [an] ⇒ -ain [ɛNʲ]	-ean [an] ⇒ -ein [ɛNʲ]
lochan [Lɔxan] ⇒ lochain [LɔxɛNʲ]	cuilean [kulan] ⇒ cuilein [kulɛNʲ]
aran [aran] ⇒ arain [arɛNʲ]	cipean [kʲihban] ⇒ cipein [kʲihbɛNʲ]

Blas na Gàidhlig - The Sounds

🔍 Exercise 107.

01. dùnadh	du:n__ɣ	02. aran	ar__n
03. urras	uR__s	04. togail	tog__l
05. cothrom	kɔR__m	06. sitig	ʃihdʲ_gʲ
07. móran	mo:r__n	08. caileag	kaL__g
09. cailleach	kaLʲ__x	10. toman	tom__n
11. leabhar	Lʲɔ.__r	12. Donnchadh	doNox__ɣ
13. cupa	kuhb__	14. craobhan	krw:v__n
15. balaich	baL__ç	16. beagan	beg__n
17. càise	ka:ʃ__	18. diochuimhnich	dʲiəx__n__ç
19. boireann	bɔrʲ__N	20. boireannach	bɔrʲ__N__x
21. corra	kɔR__	22. tunnag	tuN__g
23. sgoile	sgol__	24. sgoiltean	sgoldʲ__n
25. sgileil	sgʲil__l	26. ceannard	kʲauN__Rd
27. dèanamh	dʲian__v	28. éiridh	e:rʲ__
29. aiseag	aʃ__g	30. litir	Lʲihdʲ__rʲ
31. bochdainn	bɔxg__Nʲ	32. beinne	beNʲ__
33. peantadh	pɛnd__ɣ	34. càirdeil	ka:Rdʲ__l
35. ceartas	kʲaRʲd__s	36. dhùineas	ɣu:Nʲ__s
37. cinnteach	kʲi:Nʲdʲ__x	38. dùinidh	du:Nʲ__
39. rachainn	rax__Nʲ	40. bhathar	va.__r